

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2024 m. gegužės 20 d. Nr. 21RE-400
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Eglės Bilevičiūtės, Vytauto Kurpuveso (pranešėjas) ir Ingridos Sabaliauskienės (posėdžio pirmininkė) sekretoriaujant Ramūnei Misevičiūtei, dalyvaujant pareiškėjai (duomenys neskelbtini), atsakovo biudžetinės įstaigos Valstybinės miškų tarnybos atstovui (duomenys neskelbtini), viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotoliniu vaizdo konferencijos būdu išnagrinėjo pareiškėjos (duomenys neskelbtini) 2024-04-12 patikslintą skundą „Dėl Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastro duomenų“ dėl atsakovės Valstybinės miškų tarnybos 2024-02-27 sprendimo Nr. SP-138 ir 2024-03-22 rašto Nr. R2-1180 panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus (pareiškėjos patikslintas skundas Komisijoje registruotas 2024-04-15 Nr. 20R-840).

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėja prašo Komisijos panaikinti Valstybinės miškų tarnybos (toliau – Tarnyba) 2024-02-27 sprendimą Nr. SP-138 „Dėl miškų inventorizacijos arba jos patikslinimo metu nustatytų duomenų patvirtinimo“ (toliau – Sprendimas) ir 2024-03-22 raštą Nr. R2-1180 „Dėl Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastro duomenų“ (toliau – Raštas) bei įpareigoti Tarnybą 2024-02-12 prašymą ir 2024-03-19 pakartotinį prašymą įvertinti iš naujo.

Paaikšino, kad Tarnybai 2024-02-12 pateikė prašymą „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės miškų kadastro duomenų patikslinimo“. Sprendimu nuspręsta netvirtinti miškų inventorizacijos duomenų, patenkančių į žemės sklypą. Savivaldybėje radus archyvinis 1967 m. ir 1985 m. planus, 2024-03-19 Tarnybai buvo pateiktas pakartotinis prašymas. Tarnyba Raštu nurodė, kad miškų inventorizacijos duomenų, patenkančių į žemės sklypą, nėra pagrindo tvirtinti. Sprendimas motyvuojamas tuo, kad žemės sklype miško žemė buvo inventorizuota 2005 m. ir nustatyta, kad valdoje buvo vykdyti ūkiniai darbai, kurių metu buvo sunaikintas medynas (išnagrinėti Tarnybos turimi 1995–1998 m., 2005–2006 m., 2010 m. ortofoto planai), todėl minėtoje teritorijose augančio medyno nebėra, jo vietoje iškasta kūdra. Pareiškėja nurodė, kad sklypą įsigijo 2018 m., 2019 m. buvo iškirsti užmirkusiame plote menkaverčiai krūmynai ir iškasta kūdra.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos miškų įstatymo 2 straipsnio 9 punktu miškas – ne mažesnis kaip 0,1 hektaro žemės plotas, apaugęs medžiais, kurių skalsumas ne mažesnis kaip 0,3 ir kurių aukštis natūralioje augavietėje brandos amžiuje siekia ne mažiau kaip 5 metrus, ir kita miško augalija, taip pat ne mažesnis kaip 0,1 hektaro žemės plotas, kuriame medynas išretėjęs ar dėl žmonių veiklos ar gamtinių veiksnių jame laikinai medžių nėra (želdintinos miško aikštės, kirtavietės, žuvę medynai). Miškininkystės praktikoje medyno skalsumu priimta laikyti lajų susiglaudimo laipsnį. Tiksliau apie skalsumą galima spręsti pagal konkretaus medyno tūrį viename ha, palyginus jį su normalaus medyno tūriu (arba skerspločių suma krūtinės aukštyje). Normalus medynas yra toks, kuriame medžių lajos yra visiškai susivėrusios ir jų santykinis skalsumas prilyginamas 1,0. Nesant tuščių prošvaisčių medyno lajose, medyno

skalsumas bus lygus vienetai (1,0). Jeigu prošvaistės užima pusę medyno lajų ploto, tai skalsumas bus lygus 0,5 ir t.t. Minimalus medyno skalsumas yra 0,3. Jei medžių visumos skalsumas mažesnis nei 0,3, sklypas laikomas mišku neapaugusia žeme, o čia augantys medžiai aprašomi kaip pavieniai.

Su sprendimu pareiškėja nesutinka, nes minimuose 1995–1998 m., 2005–2006 m., 2009–2010 m. 2012–2013 m. ortofoto planuose aiškiai matoma, kad toje vietoje yra užmirkę plotai, ir pateiktuose archyvuose 1967 m. ir 1985 m. planuose šioje vietoje miško nebuvo. Pagal ortofoto planus ginčytina ar ir medyno skalsumas atitiko 0,3. Jeigu būtų išimti uždumblėje ir užmirkę plotai tai nesusidarytų 0,10 ha ploto. 1967 m. plane aiškiai matyti, kad šioje vietovėje buvo pelkynai. Mano, kad dėl šios priežasties 1977 m. buvo parengtas melioracijos projektas, kuris, atsižvelgus į teisės aktus, projektuojamas tik žemės ūkio paskirties žemėje (miškai sausinami tik grioviais). Melioracijos projekte aiškiai matyti, kad kūdros kasimo vietoje eina drenažo rinktuvai su sausintuvais.

Su pareiškėjos turimu sklypu ribojasi 1975–1980 m. kolūkio iniciatyva pastatyta džiovykla ir dirbtuvės. Nemažus žemės plotus valdęs kolūkis nebūtų statęs džiovyklos šalia miško. Tai parodo iš savivaldybės gauti 1985 m. planai.

Ginčytina ir tai, kad inventorizacijos vykdytojas VĮ Valstybinis miškotvarkos institutas (šiuo metu VĮ Valstybinė miškų urėdija) (duomenys neskelbtini) taksacinio sklypo dalis, kuri patenka į žemės sklypą, buvo registruota Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastrė pagal 2005 m. valstybinės sklypinės miškų inventorizacijos (toliau – SMI) duomenis ir atnaujinta pagal 2015 m. valstybinės SMI duomenis. Pagal šiuos duomenis medžių rūšis yra beržai, jų amžius 37 m. Pagal inventorizacijos duomenis šie medžiai turėjo pradėti augti dar 1978 m., nors 1985 m. planuose to nesimato. Pagal žemės naudojimo plotų eksplikaciją ir tada atliktus ploto skaičiavimo duomenis yra įrašyta miškas – paletė ir medžių eilė 6 m. Prie šių skaičiavimų pridėtas žemėlapis. Šie duomenys gauti iš Nacionalinės žemės tarnybos. Patikrinimo metu po pateikto prašymo buvo nustatyta, kad auga pavieniai medžiai (jau ne miško žemėje) ir jie yra ne beržai. SMI – miško valdų inventorizacija, suskirstant jas inventorizaciniais vienetais (kvartalais, miško sklypais), nustatant kiekvienam sklypui taksacinius rodiklius, charakterizuojančius medynų, miško ir kitų žemių gamtinę bei ūkinę būklę. Valstybinės miškų inventorizacijos vykdytojai turi teisę įeiti į visas miško valdas, atlikti inventorizacijos darbus ir gauti reikiamą informaciją iš miškų valdytojų, savininkų, Valstybinio miškotvarkos instituto, agrarinės reformos tarnybų, kitų institucijų. Šiuo atveju nebuvo kreiptasi į sklypo savininką, nes į sklypą galima patekti tik per sklypo savininko sodybą. Todėl kyla klausimas kaip buvo atliekama SMI. Pagal savivaldybės teritorijos bendrojo plano Miškų ir Natūra 2000 teritorijų išdėstymo brėžinį 2007 m. šioje vietoje miško taip pat nesimato.

Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-10-09 nutarimu Nr. 1255 (toliau – Nuostatai), 30 punkte nurodyti atvejai, kuriais remiantis kadastro objektas gali būti išregistruojamas, o 33 punkte nurodyti atvejai, kuriais remiantis kadastro duomenys gali būti keičiami. Atsižvelgus į pareiškėjos pateiktus faktus ir įrodymus turėtų būti nustatyta, kad valstybinių SMI duomenys, informacija, dokumentai, kuriais remiantis registruotas kadastro objektas, yra klaidingi, Kadastro objektas registruotas dėl Kadastro tvarkytojo klaidos (b. l. 43–45).

Komisijos posėdžio metu pareiškėja palaikė skunde išdėstytus argumentus ir poziciją.

Tarnyba nesutinka su pareiškėjos skundu ir prašo jį atmesti kaip nepagrįstą. Paaiškino, kad pareiškėjai nuosavybės teise nuo (duomenys neskelbtini) priklauso (duomenys neskelbtini).

(duomenys neskelbtini) taksacinio sklypo dalis, kuri patenka į žemės sklypą, Miškų valstybės kadastrė buvo registruota 2005 m. pagal 2005 m. valstybinės SMI duomenis ir atnaujinta pagal 2015 m. valstybinės SMI duomenis. Valstybinės SMI vykdytoju buvo VĮ Valstybinis miškotvarkos institutas (dabar VĮ Valstybinių miškų urėdija), užsakovas Aplinkos ministerija. Tarnyba neturi duomenų, kad 2005 m. ir 2015 m. valstybinės SMI teisės aktų nustatyta tvarka būtų pripažintos

neteisėtomis, o duomenys teisės aktų nustatyta tvarka būtų nugincyti ir / ar pripažinti netekusiais galios. Tarnyba 2024-02-27 atliko patikrinimą vietoje (akto Nr. A3-45) ir nustatė, kad miško sklypo dalyje, kuri patenka į žemės sklypą, vykdyta žmogaus veikla. Augančio medyno nebėra, jo vietoje iškasta kūdra.

Išanalizavus Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos 1995–1998 m., 2005–2006 m., 2010 m. ir kt. ortofotografinius žemėlapius, 2005 ir 2015 m. valstybinių SMI duomenis nebuvo nustatyta, kad valstybinių SMI duomenys, informacija, dokumentai, kuriais remiantis registruotas Kadastro objektas, yra klaidingi, nebuvo nustatyta, kad kadastro objektas registruotas dėl kadastro tvarkytojo klaidos, nebuvo nustatyta jokio kito teisinio pagrindo keisti kadastro duomenis ir / ar išregistruoti kadastro objektą, t. y. nei vieno iš Miškų valstybės kadastro nuostatų 30 ir 33 punktuose nurodytų pagrindų. Tarnyba, atsižvelgusi į 2024-02-27 atlikto patikrinimo vietoje duomenis, išanalizavusi ortofoto žemėlapius bei 2005 m. ir 2015 m. valstybinių SMI duomenis, 2024-02-27 priėmė Sprendimą.

Tarnyba 2024-03-19 gavo pareiškėjos pakartotinį prašymą „Dėl Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastro duomenų patikslinimo“. Tarnyba išnagrinėjo pakartotinį prašymą ir Rašte konstatavo, kad miškų inventorizacijos duomenų, patenkančių į žemės sklypą, nėra pagrindo tvirtinti, kadangi (duomenys neskelbtini) taksacinio sklypo dalis, kuri patenka į žemės sklypą, atitinka Miškų įstatymo 2 straipsnyje nurodytus miško žemei keliamus reikalavimus. Žemės sklype buvo atlikti darbai, kurių metu buvo sunaikintas medynas (išnagrinėti Tarnybos turimi 1995–1998 m., 2005–2006 m., 2010 m., 2017 m. ortofotoplanai), todėl minėtose teritorijose augančio medyno nebėra, jo vietoje laikotarpiu nuo 2017 m. iki 2020 m. iškasta kūdra.

Dėl Miškų valstybės kadastro. Pareiškėjos argumentai nepaneigia 2005 m. ir 2015 m. valstybinės SMI duomenų, kurie patvirtina, jog buvo inventorizuota miško žemė. Ginčo teritorijoje nustatytas miško pokyčių faktas, įvykęs daugiau nei prieš 5 metus, savaime nereiškia miškų inventorizacijos klaidos ir nėra pagrindas išregistruoti (duomenys neskelbtini) taksacinio sklypo dalies iš miškų valstybės kadastro. Nenustačius objektyviais duomenimis pagrįstos klaidos priežasties, nėra jokio teisinio ir faktinio pagrindo įvykusius miško pokyčius vertinti kaip 2005 m. ir 2015 m. miškų inventorizacijos klaidą, padarytą būtent valstybinės SMI metu. Pareiškėja nepateikė faktinių aplinkybių ir teisinių pagrindų, sudarančių prielaidas žemės sklypo teritoriją išregistruoti iš kadastro ir dėl to patikslinti kadastro duomenis.

Miškų valstybės kadastro objektas – miško masyvas, jį sudarantys miško kvartalai, taksaciniai miško žemės sklypai. Šis kadastras apima visumą duomenų apie miškus, jų priklausomybę, miško išteklių kiekį bei kokybę ir ekonominę vertę. Miškų kadastro paskirtis yra Miškų įstatyme nustatyta tvarka rinkti, kaupti, apdoroti, sisteminti, saugoti, naudoti, atnaujinti ir teikti duomenis apie Lietuvos miškus. Miškų valstybės kadastru kaupiami erdviniai duomenys apie miškų plotų ribas. Duomenys yra nepriklausomi nuo Nekilnojamojo turto registre esančių duomenų, kuriame miškai, skirtingai nuo Miškų kadastro, nėra grafiškai lokalizuoti.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) yra pažymėjęs, kad teritorijų priskyrimo miškams teisinius santykius reglamentuoja Miškų įstatymas. LVAT yra išaiškinęs, kad pagal galiojančią ginčo teisinių santykių reguliavimą tam tikros teritorijos priskyrimas miškui nėra siejamas su įgaliotų valstybės institucijų valiniais sprendimais. Teritorija yra miškas, jeigu pagal faktinę padėtį atitinka nurodytus įstatymo kriterijus (LVAT 2004-05-29 nutartis administracinėje byloje Nr. A-14-499-04).

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastro duomenų rinkimo, saugojimo ir teikimo tvarkos aprašo, patvirtinto Valstybinės miškotvarkos tarnybos direktoriaus 2004-11-11 įsakymu Nr. 34-04-G, 9 punktu miškų inventorizacijos duomenys, įrašyti į Kadastro duomenų bazę, tampa miškų valstybės kadastro duomenimis. Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastro paskirtis yra specifinė. Miškų įstatymo 13 straipsnio 6 dalyje reglamentuota, kad Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastras sudaromas vadovaujantis valstybinės miškų inventorizacijos duomenimis. Taigi, tvarkant Miškų valstybės kadastro duomenis yra naudojami ir atitinkami Nekilnojamojo turto registro duomenys. Tačiau, atsižvelgiant į šių kadastrų ir registrų paskirtį, objektus, duomenų įregistravimo ir išregistravimo pagrindus, šių kadastrų duomenys gali nesutapti,

tačiau tai savaime nereiškia, kad Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastro tvarkytojo duomenys yra neteisingi. Tokios pačios nuomonės laikosi ir LVAT 2013-12-19 nutartyje administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-2388/2013, 2021-05-12 nutartyje administracinėje byloje Nr. eA-1169-492/2021.

Nuostatai reglamentuoja kadastro objekto išregistravimą, atsisakymą jį išregistruoti, kadastro duomenų pakeitimą ir atsisakymą juos pakeisti, kadastro duomenų taisymą (Nuostatų 29–30, 33, 36–41 punktai). Nuostatų 23 punkte nustatyta, kad kadastro objektas registruojamas, kadastro duomenys keičiami ar kadastro objektas išregistruojamas kadastro tvarkytojo sprendimu, vadovaujantis duomenimis, informacija, dokumentais ir (arba) jų kopijomis, pateiktais kadastro objektui registruoti, išregistruoti ar kadastro duomenims pakeisti. Nuostatų 30 punkte nurodyti visi pagrindai, kuriais remiantis kadastro objektas gali būti išregistruojamas, o 33 punkte nurodyti visi pagrindai, kuriais remiantis kadastro duomenys gali būti keičiami. Remiantis Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 10 straipsnio 3 punktu, institucijos, kurdamos ir tvarkydamos valstybės informacinius išteklius, savo veikloje vadovaujasi, be kita ko, informacijos teisingumo principu, kuris reiškia, kad informacija, įskaitant vidaus administravimo informaciją, apdorojama informacinių technologijų priemonėmis, yra teisinga tol, kol nenuginčyta Lietuvos Respublikos įstatymuose ir Europos Sąjungos teisės aktuose nustatyta tvarka. Pagal šio įstatymo 27 straipsnio 1 dalį, registro duomenys, registro informacija, registruoti pateikti dokumentai ir (arba) jų kopijos yra vieši ir per valstybės informacinių sistemų ar registrų sąveiką teikiami gavėjams, jeigu Lietuvos Respublikos įstatymai ar Europos Sąjungos teisės aktai nenustato kitaip. Fizinį asmens duomenys teikiami vadovaujantis Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu.

Žemės savininkų informavimo tikslais Tarnyba interneto svetainėje teikia Miškų kadastro duomenis: nuo 2012 m. apie miško žemės plotus; nuo 2013 m. apie ne miško žemės apaugusios mišku plotus. Nuo 2014 m. Miškų kadastro duomenys publikuojami Regionų geoinformacinės aplinkos elektroninėje paslaugoje.

Pagal Miškų įstatymo 2 straipsnio 9 dalies nuostatas, miškas – ne mažesnis kaip 0,1 hektaro žemės plotas, apaugęs medžiais, kurių skalsumas ne mažesnis kaip 0,3 ir kurių aukštis natūralioje augavietėje brandos amžiuje siekia ne mažiau kaip 5 metrus, ir kita miško augalija, taip pat ne mažesnis kaip 0,1 hektaro žemės plotas, kuriame medynas išretėjęs ar dėl žmonių veiklos ar gamtinių veiksnių jame laikinai medžių nėra (želdintinos miško aikštės, kirtavietės, žuvę medynai). Mišku nelaikomos laukuose, pakelėse, prie vandens telkinių, gyvenamosiose vietovėse ir kapinėse esančios medžių grupės, kelio juostose įveisti želdiniai, viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo patikėjimo teise valdomuose ne miškų ūkio paskirties žemės sklypuose augantys medžiai ir krūmai, siauros iki 10 metrų pločio – medžių juostos, gyvatvorės, pavieniai medžiai ir krūmai, taip pat miestuose ir kaimo vietovėse ne miškų ūkio paskirties žemėje įveisti želdynai. Šių želdinių priežiūrą, apsaugą ir naudojimą reglamentuoja Lietuvos Respublikos želdynų įstatymas. Pagal Miškų įstatymo 2 straipsnio 20 dalies nuostatas miško žemė – apaugę mišku žemės plotai – medynai, taip pat neapaugę mišku žemės plotai – kirtavietės, žuvę medynai, miško laukymės, miško aikštės, mažosios miško pelkės, miško medelynai, sėklinės miško medžių plantacijos ir klonų rinkiniai, miškui įveisti skirta žemė. Prie miško žemės priskiriami tuose pačiuose plotuose esantys miško keliai, kvartalų, technologiniai proskiebiai ir linijos, priešgaisrinės juostos, medienos sandėlių ir kitų su mišku susijusių įrenginių (griovių, pralaidų, tiltelių, priešgaisrinių bokštų ir kitų) užimti plotai, poilsio aikštelės, žvėrių pašarų aikštelės. Jei teritorija atitinka Miškų įstatymo 2 straipsnyje nustatytą miškui ir miško žemei keliamus reikalavimus, tokia teritorija, žemės sklypas ar sklypo dalis laikytini mišku.

Dėl Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko duomenų vertinimo. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatymo 37 straipsnio 2 dalimi, nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašai ar kiti dokumentai, parengti remiantis šio duomenų banko duomenimis, yra vienintelė oficiali informacija, įrodanti nekilnojamojo daikto, daiktinių teisių į jį, šių teisių suvaržymų bei juridinių faktų įregistravimo nekilnojamojo turto registre faktą. Miškų valstybės kadastro santykis su kitais valstybės registrais ir kadastrais, ir su Nekilnojamojo turto kadastru, nustatytas Nuostatų VI skyriaus 42–46 punktuose, kuriuose nurodyta, kad Miškų valstybės kadastras tvarkomas naudojantis atitinkamais kitų valstybės registrų ir kadastrų

duomenimis, tarp jų Nekilnojamojo turto registro, iš kurio gaunami tokie duomenys, kaip kadastro vietovė, kadastro blokas, žemės sklypo kadastro ir unikalus numeris; nekilnojamojo turto kadastro žemėlapiu duomenys; nekilnojamojo daikto, daiktinių teisių, juridinių faktų įregistravimo, pakeitimo ar išregistravimo juridiniai pagrindai, įregistravimo, pakeitimo ir išregistravimo datos (Miškų valstybės kadastro nuostatų 42.2 papunktis).

Žemės sklypų kadastrinių matavimų atlikimo tvarką reglamentuoja Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-04-15 nutarimu Nr. 534 (toliau – Kadastrinių matavimų nuostatai). Pagal šių nuostatų 32.1.3 papunktį kadastrinių matavimų metu vietovėje kartografuojamos faktinės žemės naudmenos, 32.1.7 papunktyje nurodyta, kad pagal Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastro tvarkytojo pateikiamus duomenis apskaičiuojama žemės sklype esančių miško medynų vidutinė rinkos vertė. Matininkas, atlikdamas žemės sklypo kadastrinius matavimus, turi vadovautis Miškų valstybės kadastro duomenimis. Dėl žemės sklype esančių medynų amžiaus ar apskaityto miško matininkas, prireikus, turi kreiptis į Tarnybą. Kadastrinių matavimų darbai tęsiami vadovaujantis Tarnybos pateikta informacija. Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo 3 straipsnio 3 ir 4 dalyse numatyta, kad nekilnojamojo daikto kadastro duomenų įrašymas į nekilnojamojo turto kadastrą yra laikomas nekilnojamojo daikto įregistravimu Nekilnojamojo turto registre. Nekilnojamojo turto kadastrė įrašyti duomenys nuo jų įrašymo laikomi teisingais ir išsamiais, kol jie nepakeisti arba nenuginčyti įstatymų nustatyta tvarka. Pareiškėjos žemės sklypo duomenys Nekilnojamojo turto registre ir Nekilnojamojo turto kadastrė nenuginčyti ir neginčijami teisės aktų nustatyta tvarka. Pareiškėja, turėjo žinoti, kad įsigytame žemės sklype yra 1.5593 ha miško žemės plotas. Tarnyba pareiškėjos teisių nepažeidžia, sklypo dalis atitinka miškui ir miško žemei keliamus reikalavimus, išbraukti šio sklypo iš Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastro Tarnyba neturi teisinio pagrindo (b. l. 61–66).

Komisijos posėdžio metu atsakovės atstovas palaikė atsiliepime išdėstytus argumentus ir poziciją.

Skundas tenkintinas

Ginčas kilo dėl Tarnybos Sprendimo ir Rašto, kuriuose Tarnyba atsisakė patikslinti pareiškėjos žemės sklypo duomenis, pagrįstumo ir teisėtumo.

Privačių miškų miškotvarkos projektų autorius 2024-02-12 prašyme „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės miškų kadastro duomenų patikslinimo“ Tarnybai prašė patikslinti pareiškėjai nuosavybės teise priklausančio žemės sklypo miško žemės plotą, kuris yra registruotas Lietuvos Respublikos valstybės miškų kadastrė, išimant iš žemės ūkio paskirties sklypo (duomenys neskelbtini) ha miško plotą pagal pridėdamą inventorizuotą miško žemės brėžinį (b. l. 4). Aiškinamajame rašte „Dėl klaidingai inventorizuotos miško žemės išėmimo iš Lietuvos Respublikos valstybės miškų kadastro“ paaiškino, kad gavus pareiškėjos prašymą įvertinti inventorizuoto miško žemės ribų pagrįstumą bei plotų atitikimą miško žemei keliamus reikalavimus, 2024-01-10 buvo atliktas patikrinimas vietoje. Nustatyta, kad Lietuvos Respublikos valstybės miškų kadastrė įregistruotas (duomenys neskelbtini) ha miško žemės plotas šiuo metu neatitinka miško žemei keliamų reikalavimų, todėl jis turi būti išimamas iš miško žemės ploto. Vykdam valstybinę miškų inventorizaciją buvo nustatyta klaidingai. Pagal Miškotvarkos darbų vykdymo instrukcijos 26 priedo reikalavimus aprašytiems klaidingai inventorizuotos miško žemės atvejams taikytinas 53 kodas – pažeisti miško žemės išskyrimo normatyvai (netenkinamas minimalaus skalsumo reikalavimas) (b. l. 6). Prie prašymo pridėtoje Klaidingai inventorizuotos miško žemės schemoje nubraižytas neteisingai inventorizuotas miško (duomenys neskelbtini) ha plotas (duomenys neskelbtini) kvartale (b. l. 7).

Pagal Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės 2023-10-04 išrašą matyti, kad pareiškėjai nuosavybės teise priklauso (duomenys neskelbtini). Sklypo pagrindinė naudojimo paskirtis – žemės ūkio, sklypas suformuotas atliekant preliminarinius matavimus, kadastro duomenų nustatymo data 1998-12-03. Nurodytos žymos apie taikomas specialiąsias žemės naudojimo sąlygas: (duomenys neskelbtini) (8.1–8.4 papunkčiai) (b. l. 8–9).

Tarnyba Sprendime nurodė, kad įvertinusi Miškų inventorizacijos duomenų patikrinimo vietoje 2024-02-27 akto Nr. A3-45 (toliau – Patikrinimo aktas) duomenis, nustatė, kad miškų inventorizacijos duomenų, patenkančių į žemės sklypą, nėra pagrindo tvirtinti, nes žemės sklype miško žemė inventorizuota 2005 m. inventorizacijos metu ir nustatyta, kad valdoje buvo vykdyti ūkiniai darbai, kurių metu buvo sunaikintas medynas (išnagrinėti Tarnyboje turimi 1995–1998 m., 2005–2006 m., 2010 m. ortofotoplanai), todėl minėtose teritorijose augančio medyno nebėra, jo vietoje iškasta kūdra. Vadovaujantis Nuostatų 22 punktu, Miškų inventorizacijos arba jos patikslinimo metu nustatytų duomenų patvirtinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Tarnybos direktoriaus 2023-12-27 įsakymu Nr. V-479, 26 punktu, Tarnybos direktoriaus 2023-12-29 įsakymo Nr. V-482 „Dėl sprendimų, dėl miškų inventorizacijos arba jos patikslinimo metu nustatytų duomenų patvirtinimo, priėmimo“, 1 punktu, Patikrinimo aktu, nusprendė netvirtinti miškų inventorizacijos duomenų, patenkančių į žemės sklypą. (b. l. 68).

Tarnyba Patikrinimo akte nurodė, kad patikrinus vietoje nustatyta, jog siūlomi išjungti plotai atitinka miškui ar miško žemei keliamus reikalavimus – pažymėta „Taip“ (1a punktas), pateikti tikslinti duomenys atitinka duomenis vietoje – pažymėta „Ne“ (2 punktas), nagrinėjamoje teritorijoje yra vykdyti kirtimai – pastabose nurodyta, kad nėra galimybės nustatyti, nes naujai iškastas vandens telkinys (4 punktas), paaiškinta, kad natūraliame reljefo pažemėjime (dauboje) naujai iškasta kūdra, todėl nėra galimybės nustatyti, ar buvo padarytos miškų inventorizacijos klaidos, iš šiaurės ir pietų pusės auga pavieniai J, B, D medžiai (5 punktas). Prie akto pridėtos 2 foto nuotraukos ir tikrintos vietovės „Melioracijos projekto“ 1977 m. ištrauka (b. l. 77–85).

Pareiškėja 2024-03-19 pakartotiniu prašymu „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės miškų kadastro duomenų patikslinimo“ Tarnybos prašė patikslinti žemės sklypo miško žemės plotą, kuris įregistruotas Lietuvos Respublikos valstybės miškų kadastrė, (duomenys neskelbtini) ha miško plotą išminusuojant iš žemės ūkio paskirties sklypo. Kaip įrodymą, kad toje vietoje miško žemės nebuvo, pridėjo 1967 m. dokumentus, pagal kuriuos matyti, kad sklype tik pelkynai. Dėl užmirkusių žemės plotų buvo rengiamas melioracijos projektas (parengimo data 1977 m.), 1985 m. planuose matomi melioracijos grioviai, elektros linijos ir miškai, o vietoje, kur šiuo metu yra kūdra, miško niekada nebuvo. Pareiškėja pridėjo 1967 m. ir 1985 m. planus (b. l. 20).

Tarnyba Rašte informavo, kad Sprendime teigiama, jog miškų inventorizacijos duomenų, patenkančių į žemės sklypą, nėra pagrindo tvirtinti, kadangi (duomenys neskelbtini) taksacinio sklypo dalis, kuri patenka į žemės sklypą, atitinka Miškų įstatymo 2 str. nustatytus miško žemei keliamus reikalavimus. Minėtame žemės sklype buvo vykdyti ūkiniai darbai, kurių metu buvo sunaikintas medynas (išnagrinėti Tarnyboje turimi 1995–1998 m., 2005–2006 m., 2010 m., 2017 m. ortofotoplanai), todėl minėtose teritorijose augančio medyno nebėra, jo vietoje 2017 m. – 2020 m. laikotarpiu iškasta kūdra. Informavo, kad (duomenys neskelbtini) taksacinio sklypo dalis, kuri patenka į žemės sklypą, buvo registruota Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastrė pagal 2005 m. valstybinės SMI duomenis ir atnaujintas pagal 2015 m. valstybinės SMI duomenis. Tarnyba neturi duomenų, kad 2005 m. ir 2015 m. valstybinės SMI, kurias atliko VĮ Valstybinis miškotvarkos institutas (dabar VĮ Valstybinių miškų urėdija), teisės aktų nustatyta tvarka būtų pripažintos neteisėtomis, ar SMI duomenys teisės aktų nustatyta tvarka būtų nugincyti ir / ar pripažinti netekusiais galios. Vadovaujantis Miškų įstatymo 2 straipsniu, miško žeme laikoma apaugęs mišku (medynai) ir neapaugęs mišku (išretėjęs ar dėl žmogaus veiklos bei gamtinių veiksnių netekęs augalijos – kirtavietės, žuvę medynai, miško laukymės, miško aikštės, mažosios miško pelkės, miško medelynai, sėklinės miško medžių plantacijos ir klonų rinkiniai, miškui įveisti skirta žemė) plotas. Nuostatų 30 punkte nurodyti visi pagrindai, kuriais remiantis kadastro objektas gali būti išregistruojamas, o 33 punkte nurodyti visi pagrindai, kuriais remiantis kadastro duomenys gali būti keičiami. Patikrinimo metu (2024-02-27 aktas Nr. A3-45) nebuvo nustatyta, kad valstybinių SMI duomenys, informacija, dokumentai, kuriais remiantis registruotas kadastro objektas, yra klaidingi, nebuvo nustatyta, kad kadastro objektas registruotas dėl kadastro tvarkytojo klaidos, nebuvo nustatyta jokie kito teisinio pagrindo keisti kadastro duomenis ir / ar išregistruoti kadastro objektą, t. y. nei vieno iš Nuostatų 30 ir 33 punktuose nurodytų pagrindų Tarnyba nenustatė, todėl pagal pareiškėjos pateiktus duomenis ir dokumentus siūlyti tikslinti kadastro duomenis žemės sklype neturi pagrindo (b. l. 86–88).

Ginčo situacijos teisiniam vertinimui aktualūs toliau nurodyti teisės aktai ir jų nuostatos.

Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) 3 straipsnio 5 punkte nurodytas išsamumo principas, kuriuo turi vadovautis viešojo administravimo subjektai, reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį, 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktuose nurodyta, kad administraciniame sprendime turi būti nurodyta sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės bei motyvai. VAI 11 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles. Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875, (toliau – Taisyklės) 45 punkte reglamentuota, kad į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį.

Miškų įstatymo 2 straipsnio 9 punkte apibrėžta, kad miškas – ne mažesnis kaip 0,1 hektaro žemės plotas, apaugęs medžiais, kurių skalsumas ne mažesnis kaip 0,3 ir kurių aukštis natūralioje augavietėje brandos amžiuje siekia ne mažiau kaip 5 metrus, ir kita miško augalija, taip pat ne mažesnis kaip 0,1 hektaro žemės plotas, kuriame medynas išretėjęs ar dėl žmonių veiklos ar gamtinių veiksnių jame laikinai medžių nėra (želdintinos miško aikštės, kirtavietės, žuvę medynai). Mišku nelaikomos laukuose, pakelėse, prie vandens telkinių, gyvenamosiose vietovėse ir kapinėse esančios medžių grupės, kelio juostose įveisti želdiniai, viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo patikėjimo teise valdomuose ne miškų ūkio paskirties žemės sklypuose augantys medžiai ir krūmai, siauros – iki 10 metrų pločio – medžių juostos, gyvatvorės, pavieniai medžiai ir krūmai, taip pat miestuose ir kaimo vietovėse ne miškų ūkio paskirties žemėje įveisti želdynai. Šių želdinių priežiūrą, apsaugą ir naudojimą reglamentuoja Lietuvos Respublikos želdynų įstatymas. Šio straipsnio 20 dalyje apibrėžta, kad miško žemė – apaugę mišku žemės plotai – medynai, taip pat neapaugę mišku žemės plotai – kirtavietės, žuvę medynai, miško laukymės, miško aikštės, mažosios miško pelkės, miško medelynai, sėklinės miško medžių plantacijos ir klonų rinkiniai, miškui įveisti skirta žemė. Prie miško žemės priskiriami tuose pačiuose plotuose esantys miško keliai, kvartalų, technologiniai proskiebiai ir linijos, siauros – iki 10 metrų pločio – inžinerinių tinklų (įskaitant laikomų kilnojamaisiais daiktais) ir jų apsaugos zonų, taip pat dviračių ir pėsčiųjų takų užimamos žemės juostos, priešgaisrinės juostos, medienos sandėlių ir kitų su mišku susijusių įrenginių (griovių, pralaidų, tiltelių, priešgaisrinių bokštų ir kitų) užimti plotai, poilsio aikštelės, žvėrių pašarų aikštelės. Šio straipsnio 10 dalyje apibrėžta, kad miškotvarka – miškų ūkio planavimo sistema, apimanti miškų inventorizaciją ir apskaitą, miškų būklės, naudojimo ir ūkinės veiklos analizę, miškų ūkio organizavimo ir plėtros projektų rengimą, 18 dalyje apibrėžta, kad miško valda – nuosavybės teise valdomas miškų ūkio paskirties žemės sklypas. Miškų įstatymo 13 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad valstybinės miškų inventorizacijos ir miškų apskaitos tikslas – nustatyti miško išteklius, jų kokybę, teikti informaciją apie miškų gamtinę ir ūkinę būklę. Valstybinė miškų inventorizacija atliekama visuose miškuose. Šio straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad valstybinės miškų inventorizacijos specialistai turi teisę įeiti į visus miškus, atlikti inventorizacijos darbus ir gauti reikiamą informaciją jiems atlikti, 4 dalyje nurodyta, kad Lietuvos Respublikoje valstybinė miškų inventorizacija atliekama atrankos metodu. Ji skirta strateginiam miškų sektoriaus planavimui valstybės lygmeniu. Miškų sklypų inventorizacija atliekama miško ūkiui organizuoti miško žemėje ir yra skirta miškotvarkos projektams rengti. Miškų įstatymo 13 straipsnio 5 dalyje nurodyta, kad valstybinės miškų inventorizacijos ir miškų apskaitos tvarką, turinį ir periodiškumą nustato Aplinkos ministerija, 6 dalyje nurodyta, kad remiantis valstybinės miškų inventorizacijos duomenimis, tvarkoma miškų apskaita ir sudaromas Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastras. Šis kadastras apima visumą duomenų apie miškus, jų priklausomybę, miško išteklių kiekį bei kokybę ir ekonominę vertę. Jo turinį ir sudarymo tvarką nustato Vyriausybė. Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastrę registruoti duomenys apie miškus ir miško žemę šio kadastro tvarkytojo teikimu įrašomi į Nekilnojamojo turto registrą Nekilnojamojo turto registro įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Miškų įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis tvarką nustato Vyriausybė. Miško žemė gali būti

paverčiama kitomis naudmenomis tik šiame įstatyme nustatytais išimtiniais atvejais: 1) valstybei svarbiems projektams įgyvendinti; 2) inžinerinės infrastruktūros teritorijoms, apimančioms komunikacinius koridorius, inžinerinius tinklus, susisiekimo komunikacijas ir aptarnavimo objektus, formuoti; 3) visuomeninės paskirties, bendrojo naudojimo ir atskirųjų želdynų teritorijoms formuoti; 4) naudingųjų iškasenų eksploatavimo teritorijoms formuoti ir naudoti, kai nėra galimybės šių iškasenų eksploatuoti ne miško žemėje savivaldybės teritorijoje arba kai baigiamas eksploatuoti pradėtas naudoti telkinys ar jo dalis, dėl kurių yra išduotas leidimas naudoti naudingąsias iškasenas; 5) teritorijose, skirtose valstybės sienos apsaugos tikslams ir krašto apsaugos tikslams; 6) atliekų saugojimo, rūšiavimo ir utilizavimo teritorijoms formuoti, kai nėra galimybės tokių teritorijų formuoti ne miško žemėje; 7) buvusioms sodyboms privačioje miško žemėje atstatyti Vyriausybės nustatyta tvarka. Teisę atstatyti neišlikusią sodybą, kurios buvimo faktas nustatomas pagal archyvinius dokumentus, o jeigu jie neišlikę, – nustatant juridinį faktą, turi tik šios sodybos buvę savininkai ir (ar) jų pirmos, antros ir trečios eilės įpėdiniai, paveldintys pagal įstatymą; 8) gyvenamosioms teritorijoms miestuose formuoti, kai miško žemės pavertimą kitomis naudmenomis inicijuoja savivaldybės, kurios teritorijos miškingumas yra didesnis kaip 50 procentų ir kurioje nėra galimybės šių teritorijų formuoti ne miško žemėje, administracijos direktorius, išskyrus Neringos savivaldybę; 9) teisėtai pastatyto pastato arba pastato kartu su jo priklausiniais, Nekilnojamojo turto registre įregistruoto kaip atskiro nekilnojamojo turto objekto (pagrindinio daikto), sklypui formuoti.

Nuostatų 2 punkte nurodyta, kad Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastro (toliau – Kadastras) paskirtis – registruoti Nuostatų 12 punkte nurodytus kadastro objektus, tvarkyti kadastro duomenis, kadastro informaciją, kadastrui pateiktus dokumentus ir (arba) jų kopijas ir kadastro duomenis, kadastro informaciją, kadastrui pateiktų dokumentų kopijas teikti miško valdytojams, kitiems suinteresuotiems fiziniams ir juridiniams asmenims (toliau kartu – kadastro duomenų gavėjai), valstybės registrams, nurodytiems Nuostatų 42 punkte (toliau – susiję valstybės registrai). 12 punkte nurodyta, kad Kadastro objektas – miško žemės taksacinis sklypas. Nuostatų 22 punkte nurodyta, kad Kadastro duomenų teikėjai privalo užtikrinti, kad teikiami kadastro objektui registruoti, išregistruoti ar kadastro duomenims pakeisti duomenys, informacija, dokumentai ir (ar) jų kopijos būtų teisingi, išsamūs ir tikslūs. Miškų inventorizacijos arba jos patikslinimo duomenys laikomi tinkamais registruoti kadastru Valstybinės miškų tarnybos vadovui ar jo įgaliotam asmeniui priėmus sprendimą patvirtinti miškų inventorizacijos arba jos patikslinimo metu nustatytus duomenis. 23 punkte nurodyta, kad Kadastro objektas registruojamas, kadastro duomenys keičiami ar kadastro objektas išregistruojamas kadastro tvarkytojo sprendimu, vadovaujantis duomenimis, informacija, dokumentais ir (arba) jų kopijomis, pateiktais kadastro objektui registruoti, išregistruoti ar kadastro duomenims pakeisti. 27 punkte nurodyta, kad sprendimą dėl kadastro objekto registravimo, išregistravimo, atsisakymo jį registruoti ar išregistruoti, kadastro duomenų pakeitimo ar atsisakymo juos pakeisti priima kadastro tvarkytojas. Kadastro objekto registravimą ar išregistravimą, atsisakymą jį registruoti ar išregistruoti, kadastro duomenų pakeitimą ar atsisakymą juos pakeisti patvirtina kadastro tvarkytojo nustatytos formos kadastro pažyma, kuri pateikiama kadastro duomenų teikėjui per 3 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo. 30 punkte nurodyta, kad Kadastro objektas išregistruojamas, jeigu: 30.1. atlikus sklypinę miškų inventorizaciją ir nustatčius, kad dėl gamtinių, antropogeninių ar kitų veiksnių pasikeitė kadastro objekto ribos, todėl esamo kadastro objekto vietoje turi būti registruojamas kitas (kiti) kadastro objektas (objektai); 30.2. visame kadastro objekte miško žemė paversta kitomis naudmenomis; 30.3. paaiškėja, kad duomenys, informacija, dokumentai ir (arba) jų kopijos, kuriais remiantis registruotas kadastro objektas, klaidingi; 30.4. paaiškėja, kad kadastro objektas registruotas dėl kadastro tvarkytojo klaidos; 30.5. kadastro objekto išregistravimą nustato įstatymai. 33 punkte nurodyta, kad Kadastro duomenys keičiami: 33.1. įvykdžius miško ūkinės priemonės, kai pasikeičia kadastro duomenys; 33.2. pasikeitus miškų grupei, pogrupiui ar kitiems kadastro duomenis keičiantiems rodikliams; 33.3. atlikus sklypinę miškų inventorizaciją ar patikslinus jos duomenis ir nustatčius, kad pasikeitė kadastro objekto duomenys; 33.4. dalyje kadastro objekto miško žemę pavertus kitomis naudmenomis; 33.5. pertvarkius miškų administravimo vienetus; 33.6. kartą per metus kadastro duomenis atnaujinus pagal medynų augimo eigos modelius.

Valstybinės miškų inventorizacijos atrankos metodu nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004-11-08 įsakymu Nr. D1-570 (redakcija, galiojusi nuo 2004-11-27 iki 2012-02-04), 2 punkte apibrėžta, kad valstybinė miškų inventorizacija atrankos metodu – visų Lietuvos miškų inventorizacija pagal statistiniais metodais pagrįstą atrankos schemą, naudojant apskaitos barelių tinklą, leidžianti turėti žinomo tikslumo miškų būklės ir jų kaitos rodiklius šalies ir administracinių vienetų ar jų junginių (apskričių, rajonų grupių) lygmenyje. Jos metu tiesioginių matavimų būdu nustatomi svarbiausi medynų našumo rodikliai: medienos prieaugis, iškritusių ir iškirstų medžių bei sukauptos medienos tūriai, kontroliuojami miško kirtimai, atkūrimas, savaiminis miško plėtimas. 4 punkte nurodyta, kad inventorizacija turi užtikrinti operatyvų, su iš anksto planuotu tikslumu svarbiausių miškų rodiklių įvertinimą. Rodiklių visuma ir jų tikslumas turi patenkinti strateginio miškų sektoriaus planavimo valstybės lygmeniu poreikius. Šių nuostatų 7 punkte nurodyta, kad inventorizacija vykdoma kasmet visoje Lietuvos teritorijoje. Pastovūs apskaitos bareliai permatuojami bei steigiami laikini apskaitos bareliai. Laiko tarpas tarp pastovių apskaitos barelių permatavimų yra 5 metai. 9 punkte nurodyta, kad inventorizacijos vykdytojas yra Valstybinė miškotvarkos tarnyba. Valstybinė miškotvarkos tarnyba atsako už VMI atlikimą laiku pagal nustatytą darbų technologiją, aprašytą atitinkamose lauko darbų taisyklėse, patvirtintose Valstybinės miškotvarkos tarnybos direktoriaus, bei statistinių ataskaitų ir statistinių leidinių pagal gautus rezultatus parengimą.

Valstybinės miškų inventorizacijos atrankos metodu nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004-11-08 įsakymu Nr. D1-570 (redakcija, galiojusi nuo 2019-12-03), 2 punkte apibrėžta, kad valstybinė miškų inventorizacija atrankos metodu – visų Lietuvos miškų inventorizacija pagal statistiniais metodais pagrįstą atrankos schemą, naudojant apskaitos barelių tinklą, leidžianti turėti žinomo tikslumo miškų būklės ir jų kaitos rodiklius šalies ir administracinių vienetų ar jų junginių (apskričių, rajonų grupių) lygmenyje. Jos metu tiesioginių matavimų būdu nustatomi svarbiausi medynų našumo rodikliai: medienos prieaugis, iškritusių ir iškirstų medžių bei sukauptos medienos tūriai, taip pat įvertinami miško kirtimai, atkūrimas, savaiminis miško plėtimas, žemės naudmenų ir miško žemės plotų kaita, kurios pagrindu nustatomi absorbuojamų ir išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio pokyčiai miškuose ir kitose žemės naudmenose.

Miškų inventorizacijos arba jos patikslinimo metu nustatytų duomenų patvirtinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Tarnybos direktoriaus 2023-12-27 įsakymu Nr. V-479, 1 punkte nurodyta, kad šis aprašas reglamentuoja sklypinės miškų inventorizacijos arba jos patikslinimo (toliau – Miškų inventorizacija) duomenų bei dokumentų teikimą Tarnybai, šių dokumentų ir duomenų patikrinimą bei sprendimo, patvirtinti šiuos duomenis, priėmimą. 2 punkte nurodyta, kad Miškų inventorizacijos duomenys tvirtinami tik tais atvejais, kai duomenys yra registruotini Kadastre. 3 punkte nurodyta, kad Miškų inventorizacija turi būti atlikta vadovaujantis Miškotvarkos darbų vykdymo instrukcija, patvirtinta Tarnybos direktoriaus 2010-01-14 įsakymu Nr. 11-10-V (toliau – Miškotvarkos darbų vykdymo instrukcija). 6 punkte nurodyta, kad miškų inventorizacijos duomenys yra tvirtinami kai: 6.1 atlikta miško žemės plotų, neįregistruotų Kadastre, Miškų inventorizacija; 6.2 atlikta pakartotinė miško žemės plotų, įregistruotų Kadastre, Miškų inventorizacija; 6.3 įvykdytas atliktos Miškų inventorizacijos duomenų patikslinimas vietoje. 15 punkte nurodyta, kad tikrinti vietoje privaloma, kai Kadastre registruoti miško žemės plotai yra siūlomi išregistruoti iš Kadastro, keičiami Kadastro objekto – miško žemės taksacinio sklypo – geografiniai arba aprašomieji duomenys, išskyrus atvejus, kai: 15.1. nustatoma, kad Kadastre įregistruoti miškai ar kita miško žemė neatitinka Miškų įstatymo reikalavimų; 15.2. dešifruojant 1995–2000 m., 2005–2010 m., 2011 m. ir vėlesnius Valstybinės miškų tarnybos turimus ortofotoplanus nustatoma, kad nagrinėjamoje teritorijoje šiais laikotarpiais medžiais apaugusių plotų ($\geq 0,1$ ha) nebuvo, o duomenų teikėjų pateikti duomenys apie esamas ne miško žemės naudmenas atitinka dešifruotoms ortofotoplane (ši išimtis netaikoma mišku neapaugusiems miško žemės plotams); 15.3. nustatoma, kad Kadastre registruota mišku neapaugusi miško žemė prieš tai (iki registravimo Kadastre momento) nebuvo apaugusi medžiais; 15.4. nustatoma, kad Nekilnojamojo turto registre įregistruotame žemės sklype ar jo atitinkamoje dalyje, kurioje siūloma tikslinti Kadastro duomenis, esantys medžiai, vadovaujantis teisės aktų reikalavimais, priskirti saugotiniems želdiniams, o mišku inventorizuoti vėliau; 15.5. nustatoma, kad

miško žemė paversta kitomis ne miško žemės naudmenomis ir yra pateikti šį miško žemės pavertimą įrodantys dokumentai (išskyrus laikotarpį nuo 2009-06-22 iki 2011-07-01) – ši išimtis taikoma tai miško žemės daliai, kuri atitinkamais sprendimais paversta ne miško žeme: 15.5.1. yra priimti kompetentingų institucijų sprendimai dėl miško žemės pavertimo kitomis ne miško žemės naudmenomis; 15.5.2. yra priimti kompetentingų institucijų sprendimai, kuriais pakeitus žemės sklypo paskirtį, pakeistame žemės sklype nustatytas mažesnis miško žemės plotas nei buvo iki šio pakeitimo; 15.5.3. yra priimti kompetentingų institucijų sprendimai, kuriais nustatyta žemės sklypo paskirtis/naudojimo būdas atitinka namų valdos ar komercinės paskirties teritorijas; 15.5.4. yra priimti kompetentingų institucijų sprendimai, kuriais žemės sklype nustatyti saugotini želdiniai; 15.6. nustatoma, kad pirmą kartą mišku inventorizuoti plotai Miškų inventorizacijos metu pateko į miestų ir kaimų gyvenamosiose vietovėse žmonių įveistus dekoratyvinių želdinių plotus: dekoratyvines medžių ir krūmų grupes, skverų, parkų, kapinių želdinius, namų valdose ir komercinės paskirties teritorijose esančius želdinius nepriklausomai nuo jų ploto (ši išimtis taikoma nuo 2004-05-21 pirmą kartą mišku inventorizuotiems plotams); 15.7. nustatoma, kad pirmą kartą mišku inventorizuoti plotai Miškų inventorizacijos metu pateko į namų valdą, komercinės paskirties teritoriją, kelio juostą, geležinkelių apsaugos zoną, kultūros paveldo objektų sklypą, žemės ūkio naudmenas, esančias miestų teritorijose ir nepriskirtose miškų ūkio paskirties žemei (ši išimtis taikoma nuo 2012-05-08 pirmą kartą mišku inventorizuotiems plotams); 15.8. nustatoma, kad pirmą kartą mišku inventorizuoti plotai Miškų inventorizacijos metu pateko į Nekilnojamojo turto registre įregistruotą žemės sklypą, kuriam, vadovaujantis teisės aktų reikalavimais, nustatyta kita paskirtis, taip pat pateko į kelio juostą, geležinkelių apsaugos zoną, kultūros paveldo objektų žemės sklypą, miestų teritoriją (nepriskirtą miškų ūkio paskirties žemei) (ši išimtis taikoma nuo 2014-12-06 pirmą kartą mišku inventorizuotiems plotams); 15.9. nustatoma, kad tikslinamos miško žemės ribos pokytis nuo Kadastre įregistruotos miško žemės ribos yra ne didesnis kaip 2 m (ši išimtis taikoma, kai tikslinamos miško žemės ribos yra nustatytos vykdant kadastrinius matavimus); 15.10. turimų duomenų ir dokumentų pakanka atsakyti patvirtinti Miškų inventorizacijos duomenis. 22 punkte nurodyta, kad sprendimas priimamas per 10 darbo dienų nuo prašymo patvirtinti Miškų inventorizacijos duomenis pateikimo dienos, 26 punkte nurodyta, kad sprendimus priima Tarnybos vadovas ar jo įgaliotas asmuo.

Miškotvarkos darbų vykdymo instrukcijos 26 priedo „Miško žemės transformacijos į ne miško žemę inventorizavimas“ 1 punkte nurodyta, kad miško žemės plotų transformacija į ne miško žemės plotus apskaitoma išskiriant ir aprašant taksacinius ne miško žemės naudmenų sklypus (ar jų dalis), anksčiau inventorizuotus miško žeme ir registruotus Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastre. Šiems sklypams be anksčiau buvusios ir dabartinės naudmenos nurodoma jos transformacijos paaiškinimas – teisėta žmogaus veikla (kodas 11), 4 punkte nurodyta, kad kai miško žemės transformacijos į ne miško žemę vietoje nebuvo, o inventorizuotų miško žemės plotų ribos nesutampa su anksčiau inventorizuotų ir Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastre registruotų miško žemės plotų ribomis dėl klaidingo miško žemės ribų identifikavimo arba klaidingo miško žemės išskyrimo ankstesnės miškų inventorizacijos metu, pateikiamos šių neatitikimų ribos elektronine forma, nurodant klaidos paaiškinimą „Klaidingo miško žemės ribų identifikavimo arba klaidingo miško žemės išskyrimo ankstesnės miškų inventorizacijos metu paaiškinimai“, „Neatitiko miško žemės išskyrimo reikalavimų“: 53 kodas – netenkino minimalaus skalsumo reikalavimo (pavieniai medžiai).

Dėl Sprendimo pagrįstumo

Pagal byloje pateiktus dokumentus nustatyta, kad pareiškėja 2024-02-12 prašymu prašė Tarnybos patikslinti pareiškėjai nuosavybės teise priklausančio sklypo duomenis, t. y. (duomenys neskelbtini) ha sumažinti miško plotą, kuris įregistruotas Miškų kadastre. Prašymą grindė aplinkybėmis, kad įregistruotas miško žemės plotas šiuo metu neatitinka miško žemei keliamų reikalavimų, o atliekant valstybinę miškų inventorizaciją buvo nustatytas klaidingas miško

plotas. Pareiškėjos vertinimu, tai priskirtina atvejui Pažeisti miško žemės išskyrimo normatyvai (Netenkinamas minimalaus skalsumo reikalavimas).

Atsižvelgus į tai, kad Patikrinimo akte, kuris yra Sprendimo sudėtinė dalis, Tarnyba nurodė, kad natūraliame reljefo pažemėjime (dauboje) iškasta kūdra (4, 5 punktai), o skunde Komisijai pareiškėja taip pat paaiškino, kad 2019 m. iškirto menkaverčius krūmynus ir iškasė kūdrą, darytina išvada, kad aptariamoje žemės sklypo vietoje (dalyje) šiuo metu faktiškai miško nėra, o yra kūdra.

Tačiau pagal Tarnybos patikrinimo akto 1a ir 2 punktuose pateiktą informaciją (pažymėta „Taip“ dėl teiginio, kad siūlomi išjungti plotai atitinka miškui ar miško žemei keliamus reikalavimus (1a punktas), pažymėta „Ne“ dėl teiginio, kad pateikti tikslinti duomenys atitinka duomenis vietoje (2 punktas)) galima suprasti, kad Tarnyba šiuose patikrinimo akto punktuose nurodo, jog pareiškėjos prašomi patikslinti duomenys atitinka miško žemei keliamus reikalavimus ir neatitinka nustatytų duomenų vietoje. Atsižvelgus į tai, darytina išvada, kad patikrinimo akto 4, 5 punktuose pateikta informacija neatitinka 1a ir 2 punktuose nurodytai informacijai, t. y. pateikti duomenys prieštarauja vieni kitiems. Pažymėtina, kad Patikrinimo akte nėra jokio paaiškinimo ir pagrindimo kokiu teisės aktu remdamasi Tarnyba padarė 1a ir 2 punktuose nurodytas išvadas, t. y. nenurodė taikyto teisės akto pavadinimo, jo konkrečios teisės normos (straipsnio, dalies ir kt.) argumentų ir motyvų.

Tarnyba Sprendime ir Patikrinimo akte nepasisakė ar pagal faktinę būklę aptariama sklypo dalis yra miškas ir atitinka konkrečius Miškų įstatymo ar kituose teisės aktuose nustatytus kriterijus.

Pareiškėja skunde Komisijai paaiškino, kad 1995–1998 m., 2005–2006 m., 2009–2010 m., 2012–2013 m. ortofoto planuose toje vietoje matyti užmirkę plotai, todėl juos eliminavus, nesusidarytų 0,1 ha plotas, t. y. minimalus plotas miško žemei pripažinti (miškas – ne mažesnis kaip 0,1 hektaro žemės plotas, apaugęs medžiais, kurių skalsumas ne mažesnis kaip 0,3). Pareiškėjos nuomone, šie užmirkę plotai neturėjo būti pripažinti mišku remiantis skalsumo rodikliu, kurio dydis faktiškai turėjo būti mažesnis nei 0,3. Pareiškėja nurodo, kad pagal inventorizacijos duomenis (2005 m., 2015 m. atnaujinti) medžių rūšis yra 37 metų amžiaus beržai. Atsižvelgus į nurodytą beržų amžių pareiškėja apskaičiavo, jog jie turėjo pradėti augti 1978 m., tačiau 1985 m. archyvuose planuose jų nesimato.

Pagal Sprendimo duomenis matyti, jog Tarnyba remiasi 2005 m. inventorizacijos duomenimis, kurios metu pareiškėjos žemės sklype buvo inventorizuota miško žemė, be to, Tarnyba nurodė, jog įvertino turimus 1995–1998 m., 2005–2006 m., 2010 m. ortofoto planus. Tačiau Sprendime nėra aptarti konkretūs inventorizacijos duomenys ir šių duomenų bei planų turinys ir reikšmė, todėl nėra aišku, kokius faktus ir faktines aplinkybes jie įrodo. Nors Tarnyba Sprendime negalėjo pasisakyti dėl pareiškėjos tik skunde Komisijai nurodytų aplinkybių – užmirkusios žemės ploto dydžio ir jos pripažinimo miško žeme, skalsumo rodiklio dydžio, nes apie tai nebuvo nurodyta, pareiškėjos 2024-02-12 prašyme, tačiau, Komisijos vertinimu, šios pareiškėjos skunde nurodytos faktinės aplinkybės yra svarbios nagrinėjant 2005 m. inventorizacijos ir 2015 m. patikslintos inventorizacijos duomenis, todėl Tarnyba turėtų šias aplinkybes įvertinti tiek faktiniu, tiek teisiniu aspektais.

Patikrinimo akte nurodyta, kad pridedama tikrintos vietovės 1977 m. „Melioracijos projekto“ ištrauka, tačiau nei Patikrinimo akte, nei Sprendime nėra aptarta šio dokumento reikšmė pareiškėjos prašymui įvertinti. Pareiškėja skunde taip pat remiasi šiuo dokumentu siekdama įrodyti miško nebuvimo iki 2019 m. faktą.

Tarnybos Sprendimas grindžiamas vienu iš teisės aktų – Nuostatų 22 punktu. Šiame punkte pateikiamu reglamentavimu aptarta, kad miškų inventorizacijos (jos patikslinimo) duomenys laikomi tinkamais registruoti kadastrė Valstybinės miškų tarnybos vadovui (įgaliotam asmeniui) priėmus sprendimą. Tačiau šiame punkte nėra reglamentuojamos teisės normos dėl atvejų, kuriais remiantis gali /negali būti tikslinami ar keičiami Miškų kadastro duomenys. Pvz., pagal Nuostatų 29 punktą kadastro tvarkytojas atsisako registruoti ar išregistruoti kadastro objektą, įrašyti ar pakeisti kadastro duomenis, kai tikrindamas nustato 29.1–29.5 papunkčiuose nurodytus atvejus. Nuostatų 30 punkte išvardyti atvejai (30.1–30.5 papunkčiai), kai kadastro objektas išregistruojamas, 33 punkte išvardyti

atvejai (33.1–33.6 papunkčiai), kai kadastro duomenys keičiami, kadastro duomenų taisymas aptartas Nuostatų 36–41 punktuose.

Tarnyba Sprendime remiasi kitu teisės aktu – Miškų inventorizacijos arba jos patikslinimo metu nustatytų duomenų patvirtinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Tarnybos direktoriaus 2023-12-27 įsakymu Nr. V-479, 26 punktu. Tačiau šiame punkte nurodyta, tik tai, kad sprendimus priima Tarnybos vadovas (jo įgaliojtas asmuo). Šiame punkte taip pat nėra teisės normų dėl atvejų, kuriais remiantis gali /negali būti tikslinami ar keičiami Miškų kadastro duomenys.

Tarnyba Sprendime remiasi dar vienu teisės aktu – Tarnybos direktoriaus 2023-12-29 įsakymo Nr. V-482 „Dėl sprendimų, dėl miškų inventorizacijos arba jos patikslinimo metu nustatytų duomenų patvirtinimo, priėmimo“ 1 punktu, tačiau šio punkto 1.1 ir 1.2 papunkčiuose Tarnybos direktorius suteikia įgaliojimus Miškotvarkos skyriaus vedėjui ir patarėjui priimti sprendimus dėl miškų inventorizacijos arba jos patikslinimo metu nustatytų duomenų patvirtinimo. Šiame punkte taip pat nėra teisės normų dėl atvejų, kuriais remiantis gali /negali būti tikslinami ar keičiami Miškų kadastro duomenys.

Atsižvelgus į tai darytina išvada, kad Tarnyba Sprendime nepasisakė ar pagal faktinę būklę aptariama sklypo dalis yra miškas ir atitinka / neatitinka konkrečius Miškų įstatymo ar kitų teisės aktuose nustatytus kriterijus, nenurodė tinkamų teisės aktų ir jų normų, t. y. įstatymo, Nuostatų ir kitų teisės aktų, kurių pagrindu nusprendė netvirtinti miškų inventorizacijos duomenų, patenkančių į pareiškėjos žemės sklypą.

Dėl Rašto pagrįstumo

Pareiškėja 2024-03-19 pakartotiniu prašymu prašė Tarnybos (duomenys neskelbtini) ha sumažinti Miškų kadastrę įregistruotą miško plotą. Prašymą grindė aplinkybėmis, kad toje vietoje, kurioje šiuo metu yra kūdra, miško niekada nebuvo – pagal 1967 m. dokumentus sklype matyti tik pelkynai, dėl užmirkusių žemės plotų 1977 m. buvo rengiamas melioracijos projektas, 1985 m. planuose matomi melioracijos grioviai, elektros linijos. Pareiškėja pridėjo 1967 m. ir 1985 m. planus.

Tarnyba Rašte informavo, jog miškų inventorizacijos duomenų, patenkančių į žemės sklypą, nėra pagrindo tvirtinti, kadangi (duomenys neskelbtini) taksacinio sklypo dalis, kuri patenka į žemės sklypą, atitinka Miškų įstatymo 2 straipsnyje nustatytus miško žemei keliamus reikalavimus. Nors Rašte remiamasi Miškų įstatymo 2 straipsnyje apibrėžta miško žemės sąvoka ir teigiama, kad sklypo dalis atitinka miško žemei keliamus reikalavimus, tačiau nenurodyta kokius konkrečius reikalavimus atitinka.

Rašte nurodyta, kad buvo įvertinti Tarnybos turimi 1995–1998 m., 2005–2006 m., 2010 m., 2017 m. ortofotoplanai, tačiau dėl šių planų turinio ir reikšmės Rašte nepasisakyta, todėl nėra aišku kokius konkrečius faktus ir faktines aplinkybes jie įrodo.

Pareiškėja patikslintame prašyme pateikė kitus įrodymus, t. y. 1967 m. ir 1985 m. planus, 1977 m. melioracijos projektą, melioracijos griovių ir elektros linijų duomenis. Tačiau Tarnyba Rašte dėl pareiškėjos šių pateiktų dokumentų nepasisakė, t. y. nepateikė šių dokumentų vertinimo, nenurodė jų reikšmės visų dokumentų, įskaitant ir 2005 m., 2015 m. inventorizacijos dokumentų, kontekste. Pažymėtina, kad pareiškėja šiais dokumentais siekia įrodyti, jog iki 2019 m. toje vietoje, kurioje šiuo metu yra kūdra, miško niekada nebuvo.

Komisija pažymi, kad Tarnyba į pareiškėjos 2024-02-12 ir 2024-03-19 prašymus turėjo atsakyti atsižvelgusi į jų turinį, kaip reglamentuota Taisyklių 45 punkte. Tarnybai, kaip viešojo administravimo subjektui, kyla pareiga tinkamai pagrįsti atsisakymus, kuriais netenkino pareiškėjos 2024-02-12 ir 2024-03-19 prašymų, t. y. dėl šių prašymų priimtuose dokumentuose turi būti nurodomos reikšmingos faktinės aplinkybės, motyvai ir teisinis pagrindas. Teisinis pagrindas, argumentai ir motyvai turi būti aiškūs ne tik atsakymą ar sprendimą priėmusiam subjektui, bet ir neigiamas pasekmes sukėlusiam pareiškėjui.

VAI 3 straipsnyje numatytais principais yra grindžiamas geras viešasis administravimas (LVAT 2012-04-30 sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁴⁹²-1978/2012). Tinkamas, atsakingas valdymas, kaip ne kartą akcentuota LVAT praktikoje, yra neatsiejamas nuo gero administravimo

reikalavimų (LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos 2015-12-21 sprendimas administracinėje byloje Nr. I-7-552/2015). Gero administravimo principas suponuoja taip pat tai, kad viešojo administravimo subjektas turi pareigą suinteresuotam asmeniui pateikti objektyvią ir teisingą informaciją jį dominančiu klausimu (LVAT 2015-06-26 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2142-624/2015) (LVAT 2021-12-15 sprendimas administracinėje byloje Nr. R-23-556/2021).

VAĮ 10 straipsnio nuostatos iš esmės atitinka VAĮ ankstesnės redakcijos 8 straipsnio nuostatas. LVAT yra konstatavęs, kad VAĮ 8 straipsnio nuostatos reiškia, jog akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą, motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus. Sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Viešojo administravimo funkcijas vykdančias subjektas, priėmęs neigiamas pasekmes sukeltantį sprendimą, turi pareigą jį pagrįsti tiek teisiniais, tiek faktiniais argumentais, nurodyti priežastis, lėmusias neigiamą sprendimo priėmimą (LVAT 2008-11-19 nutartis administracinėje byloje Nr. A556-1898/2008, 2010-11-15 sprendimas administracinėje byloje Nr. A556-15/2010, 2012-03-22 nutartis administracinėje byloje Nr. A502-212/2012, 2013-04-22 nutartis administracinėje byloje Nr. A602-658/2013, 2019-07-10 sprendimas administracinėje byloje Nr. A-634-502/2019 ir kt.).

Komisijos vertinimu, Agentūra Sprendime ir Rašte neįvertino pareiškėjos pateiktų ir Tarnybos turimų dokumentų, t. y. nepasisakė dėl jų turinio ir reikšmės, nenurodė argumentų ir motyvų kodėl šie dokumentai yra nereikšmingi. Tarnyba taip pat nenurodė ir tinkamų teisės aktų ir jų nuostatų, kuriais rėmėsi priimdama sprendimus.

Komisijos vertinimu, Tarnybos Sprendimas ir Raštas neatitinka VAĮ 3 straipsnio 5 punkte nurodyto išsamumo principo, pagal kurį į pareiškėjos prašymą turėjo būti atsakyta aiškiai ir argumentuotai, nurodytos visos prašymo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečios teisės aktų nuostatos, kuriomis buvo remtasi vertinant prašymą. Taip pat Tarnybos Sprendimas ir Raštas neatitinka 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktų reikalavimų, nes šiuose dokumentuose nėra nurodytas sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas bei motyvai.

Apibendrinus išdėstyta, Tarnybos Sprendimas ir Raštas yra naikintini, o pareiškėjos skundas tenkintinas.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjos (duomenys neskelbtini) 2024-03-14 skundą patenkinti.

Panaikinti Valstybinės miškų tarnybos 2024-02-27 sprendimą Nr. SP-138 „Dėl miškų inventorizacijos arba jos patikslinimo metu nustatytų duomenų patvirtinimo“ ir 2024-03-22 raštą Nr. R2-1180 „Dėl Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastro duomenų“, ir įpareigoti Valstybinę miškų tarnybą priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą (atitinkančius sprendimus).

Sprendimas per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos gali būti skundžiamas Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Ingrida Sabaliauskienė

Komisijos nariai

Eglė Bilevičiūtė
Vytautas Kurpuvesas